

ΒΙΑ και ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Καθηγ. Β. Αρτινοπούλου, Πάντειο
Πανεπιστήμιο, Εμπειρογνώμων Ο.Η.Ε.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Λεμεσός

15 Μαΐου 2024

Βασικές παραδοχές

- ✓ Βία, θυματοποίηση και παραβατικότητα είναι κοινωνικά φαινόμενα, που επιδέχονται διεπιστημονικών ερμηνευτικών προσεγγίσεων και απαιτούν συγκροτημένες και πολύ-επίπεδες πολιτικές αντιμετώπισης
- ✓ συχνή εναλλαγή ρόλων μεταξύ θύματος και δράστη
- ✓ Συσχέτιση πρόληψης της θυματοποίησης και πρόληψης της παραβατικότητας
- ✓ Συγκροτημένη πολιτική πρόληψης: Πρωτογενής πρόληψη (γενικός πληθυσμός), δευτερογενής (ομάδες υψηλού κινδύνου) και τριτογενής (πρόληψη της υποτροπής, επανένταξη)
- ✓ Ανάγκη παρακολούθησης του φαινομένου (εξέλιξη, τάσεις, αξιολόγηση της επίδρασης των πολιτικών και των μέτρων)

Ευρωπαϊκές τάσεις και στρατηγικές

Ευρωπαϊκή Οδηγία 2012/29/ΕΕ για την
για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων
σχετικά με τα δικαιώματα, την
υποστήριξη και την προστασία θυμάτων
της εγκληματικότητας (Ν. 4478/2017)

Η δεσμευτική Ευρωπαϊκή Στρατηγική
για καταπολέμηση της σεξουαλικής
κακοποίησης παιδιών 2020-2025

Η Στρατηγική της ΕΕ για τα
Δικαιώματα των Θυμάτων 2020-2025

Η Στρατηγική της ΕΕ για τα
Δικαιώματα του Παιδιού και η
θέσπιση *ευρωπαϊκής εγγύησης* για τα
παιδιά, με σκοπό την προώθηση των
ίσων ευκαιριών για τα παιδιά που
βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας ή
κοινωνικού αποκλεισμού.

Η νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για ένα
καλύτερο διαδίκτυο για τα παιδιά
(2023-2025)

Η νέα Στρατηγική του *Συμβουλίου*
της Ευρώπης για τα Δικαιώματα του
Παιδιού για την περίοδο 2022-2027

II. Εθνικές πρωτοβουλίες και στρατηγικές

Νομοθετικές ρυθμίσεις και για την προστασία των ανηλίκων θυμάτων και για την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για τη φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη (ενδεικτικά Ν. 4855/2021)

20 εθνικά σχέδια δράσης, τομεακά, και εθνικές πολιτικές

Καλές πρακτικές

Η εκπαίδευση των
επιμελητών ανηλίκων
της χώρας μας στην
εφαρμογή του θεσμού
της συνδυασμένης
ανηλίκων μεταξύ
δράστη και θύματος:
Μια καλή πρακτική

- Τριμερής θεσμική συνεργασία μεταξύ: α. του Εργαστηρίου 'Αποκαταστατική Δικαιοσύνη και Διαμεσολάβηση' του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, β. του Εθνικού Κέντρου. Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, και γ. του Συνδέσμου Επιμελητών Δικαστηρίων Ανηλίκων Ελλάδος.
- Εκπαιδεύτηκε το σύνολο των επαγγελματιών με εβδομαδιαία εκπαίδευση και αξιολόγηση της εφαρμογής του θεσμού της συνδιαλλαγής σε όλη τη χώρα από το 2017 έως σήμερα
- Λειτουργήσε το Καινοτόμο Εργαστήριο Θεωρητικής και Βιωματικής Εκπαίδευσης με τη συμμετοχή δικαστών, εισαγγελέων και σπουδαστών της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών, με πρωτοβουλία του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων και Δια Βίου Εκπαίδευσης των Εισαγγελικών Λειτουργών της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου.
- Οδήγησε στην έκδοση Εγκυκλίου της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου με τίτλο «Παροχή διευκρινιστικών κατευθύνσεων για την προαγωγή της εφαρμογής του αναμορφωτικού μέτρου της συνδιαλλαγής ανήλικου δράστη και θύματος σύμφωνα με το άρθρο 122 ΠΚ» (25-6-2019) της τότε Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, κ. Ξένης Δημητρίου

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟ ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

Ε-ΚτΕ: Η Έρευνα στην Κοινωνιολογία
της Εκπαίδευσης, 2021, τεύχος 2

R-SocEdu: Research in Sociology
of Education, 2021, No. 2

Η ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΡΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

*Καθηγήτρια Εγκληματολογίας,
Διευθύντρια Εργαστηρίου «Αποκαταστατική Δικαιοσύνη και Διαμεσολάβηση»,
Τμήμα Κοινωνιολογίας Παντείου Πανεπιστημίου
vasiliki.artinopoulou@panteion.gr*

 ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Και οι εκπαιδευτικοί σε αυτό το νέο περιβάλλον;

Οι εκπαιδευτικοί αποτελούν κύρια ομάδα-στόχο για συστηματική και διά βίου εκπαίδευση με αντικείμενο την πρόληψη και παρέμβαση στο πεδίο της θυματοποίησης των παιδιών και την ανταπόκριση στη θεσμική υποχρέωση της αναφοράς-καταγγελίας πιθανών περιστατικών. Η μη ανάληψη πρωτοβουλιών και η παραμέληση του ζητήματος αυτού από τη θεσμική ατζέντα της εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής –δυστυχώς– συμβάλλουν στη διατήρηση και αναπαραγωγή της σιωπής και της θυματοποίησης των παιδιών και οδηγούν σε παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών και δη των θυμάτων βίας.

Η πρόσφατη πρόκληση και το στοίχημα της επόμενης ημέρας

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

8 Μαρτίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1587

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Υ 7

Σύσταση, συγκρότηση και λειτουργία Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για την πρόληψη και αντιμετώπιση των φαινομένων βίας και παραβατικότητας ανηλίκων.

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια

Άρθρο 2

Συγκρότηση Επιτροπής

1. Η Επιτροπή αποτελείται από τους:

1. Βασιλική Αρτινοπούλου, Καθηγήτρια Εγκληματολογίας του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, ως Πρόεδρο.

2. Βασιλική Γεωργιάδου, Καθηγήτρια Πολιτικής Επιστήμης και Πολιτικής Κοινωνιολογίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου, Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών.

3. Θωμά Μπαμπάλη, Καθηγητή Παιδαγωγικής και Δια Βίου Μάθησης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής

Ενδεικτικά το έργο της Επιτροπής παρά τω Πρωθυπουργώ

1. Έργο της Επιτροπής είναι:

α) Η σύνταξη και υποβολή πρότασης εθνικής στρατηγικής στον Πρωθυπουργό για την ανάπτυξη και υλοποίηση πλήρους και συνεκτικού πλαισίου πολιτικών και δράσεων πρόληψης, ανάσχεσης και εν γένει αντιμετώπισης της βίας και παραβατικότητας ανηλίκων, με εστίαση ιδίως στους τομείς: αα) της σχολικής και εξωσχολικής βίας, αβ) της ενδοοικογενειακής βίας, αγ) της σεξουαλικής και έμφυλης βίας, αδ) της φυλετικής και κοινοτικής βίας, αε) της αθλητικής βίας, αστ) της διαδικτυακής βίας και αζ) του βίαιου εξτρεμισμού, τόσο από την πλευρά του θύματος, όσο και από την πλευρά του θύτη,

...ε) τη διαμόρφωση και υποβολή πρότασης ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής στον Πρωθυπουργό για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των εν λόγω φαινομένων,

στ) την υποβοήθηση του έργου των διυπουργικών ή επιστημονικών ομάδων ή υπο-ομάδων με έργο την επεξεργασία επιμέρους αξόνων που σχετίζονται ή συνάπτονται με την εθνική στρατηγική στον τομέα αυτόν, ιδίως με τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις των εν λόγω ομάδων, μέλους ή μελών της Επιτροπής που ορίζονται για τον σκοπό αυτόν από την Πρόεδρο.

Οι προκλήσεις είναι διαρκώς παρούσες

Κι εμείς καλούμαστε να τις διαχειριστούμε μοιράζοντας την εμπειρία και την τεχνογνωσία μας στο πλαίσιο μιας ηθικής συνεργασίας προς όφελος των παιδιών και της κοινωνίας

Σας ευχαριστώ!

Thank You